

Гришина Юлія Владиславівна

Київський національний університет

імені Тараса Шевченка (м. Київ)

Науковий керівник – доцент Довганчина Р.Г.

ВІДТВОРЕННЯ РИТОРИЧНИХ ЗАСОБІВ ІНАВГУРАЦІЙНОЇ ПРОМОВИ ДОНАЛЬДА ТРАМПА В ПЕРЕКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Постановка наукової проблеми. Інавгураційні промова – невід’ємна складова президентського дискурсу. Адже з самого початку вона формує міжнародний імідж політика, який розпочинає кар’єру лідера своєї країни і заявляє про себе на міжнародній арені. Тож не дивно, що увага не тільки однієї країни, а, зазвичай, й усього світу прикута саме до інавгураційних промов, а надто, коли йдеться про президентів Сполучених Штатів, які мають вплив на світовий політичний устрій. Сьогодні прямі трансляції інавгураційної промови в багатьох інших країнах неодмінно супроводжуються синхронним перекладом, а згодом медіа намагаються якнайшвидше надрукувати переклад цієї промови. І якщо вимоги до синхронного перекладу загалом зводяться до вірного відтворення змісту оригіналу, то від письмового перекладу вимагається єдність відтворення змісту і оригінальної форми промови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема відтворення риторичних засобів, які визначають форму політичної, у тому числі і інавгураційної, промови незмінно привертає увагу перекладознавців. Серед сучасних розвідок можна виокремити праці Л.Славової [7], Р.Поворозник [6], Ю.Лободи [5], Т.Некряч та Р.Довганчиної [3; 4].

Мета і завдання публікації. Мета цієї публікації – дослідити способи відтворення в українському перекладі риторичних засобів у інавгураційній

промові Д. Трампа, які використовуються для впливу на слухачів та створення оригінальної форми політичної промови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Досить плідним, на нашу думку, напрацюванням у перекладознавстві є класифікація Т.Некряч і Р.Довганчиної, згідно з якою риторичні засоби поділяються на **схеми і тропи** [4, с. 23]. Цю класифікацію ми використовували для аналізу інавгураційної промови Д.Трампа. Адже ця класифікація дозволяє простежити наскільки вдалося як схематичне відтворення оформлення змісту (паралелізм, ізоколон, триколон, антитеза, кульмінація, анастрофа, алітерація, асонанс тощо), так і ступінь відтворення образної складової, що забезпечується передачею у перекладі тропів (метафори, порівняння, синекдохи, метонімії, персоніфікації, гри слів та каламбурів, гіпербол, риторичних питань тощо).

Схеми часто представлені **структурами рівноваги** у інавгураційній промові Д.Трампа:

- **триколон:** “*Americans want great schools for their children, safe neighborhoods for their families, and good jobs for themselves*”[1] – “*Американцям потрібні хороші школи, безпечні райони і хороші робочі місця для себе*”[2];

- **антитеза:** “*We’ve defended other nation’s borders while refusing to defend our own*”[1] – “*Ми захищали кордони інших країн і не захищали свій власний кордон*”[2]. У даному випадку антитезу збережено завдяки антонімічному перекладу;

Повтор також зустрічається доволі часто у промові Д.Трампа, особливо **алітерація і анафора**, що утворюється повтором особових займенників:

“*We will face challenges. We will confront hardships. But we will get the job done*” [1] – “*Ми будемо стикатися з викликами і з тяготами, але ми все зробимо*” [2]. У цьому перекладі короткі, рублені фрази оригіналу, відтворено

одним складним реченням, в у якому скорочено повтор займенника “we”, і яке, до того ж, досить незручне для вимови;

“We will bring back our jobs. We will bring back our borders. We will bring back our wealth. And we will bring back our dreams” [1] – *“Ми повернемо кількість робочих місць, повернемо наші кордони, повернемо наше багатство і повернемо наші мрії”* [2]. Отож можна помітити, що зазвичай повтори однакових дієслів у перекладі зберігаються, а повтори особових займенників – ні, зокрема в оригіналі “we” звучить 45 разів, а у перекладі “ми” – лише 36.

Серед тропів у промові присутня **гіпербола**:

“This American carnage stops right here and stops right now”[1] – *“Ця американська різня припиниться прямо тут і прямо зараз”*[2], яку у перекладі вдалося зберегти, вдавшись до такого ж стилістичного засобу в українській мові.

Тропи, які утворюються за допомогою характеристики одного предмета через інший, зустрічаються досить часто в інавгураційній промові Д. Трампа, зокрема **метафори**: *“disappeared over the horizon”*[1]; – *“зникли за горизонтом”*[2]; *“from the face of the Earth”* [1] – *“з лиця землі”* [2], порівняння: *“rusted-out factories scattered like tombstones”* [1] – *“Заводи проржавіли, і вони нагадують нам могильні камені”* [2] і **персоніфікація**: *“the factories shuttered and left our shores”* [1] – *“Один за одним закривалися заводи”* [2]. Можна помітити, що не всі тропи вдається зберегти у перекладі, а ті, що вдається, передають або дослівно або українським еквівалентом.

Висновки та перспективи дослідження. Проаналізувавши промову Д.Трампа ми виявили, що серед схем найчастіше зустрічаються повтори, а серед тропів – метафори. Риторичний вплив промови забезпечується головню завдяки схемам, хоча вважається, що тропи складніші для перекладу, втім коли схеми несуть основне риторичне навантаження, не можна ними нехтувати у перекладі. У відтворенні тропів іноді спостерігається втрата метафоричності,

яка, втім, іноді компенсується далі у перекладі. У подальшому доцільно було б комплексно дослідити, які риторичні засоби найчастіше зустрічаються в інавгураційних промовах інших президентів США, а також ретельно проаналізувати способи і межі їх відтворення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Remarks Of President Donald J. Trump – As Prepared For Delivery Inaugural Address Friday, January 20, 2017 Washington, D.C. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/the-inaugural-address/>.
2. Войовнича інавгураційна промова Трампа: Повний текст [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.112.ua/mnenie/voiovnycha-inavhuratsiina-promova-trampa-povnyi-tekst-366612.html>.
3. Довганчина Р., Некряч Т. Flores Rhetoricae : відтворення риторичних фігур у публіцистичному стилі. / Т. Є. Некряч, Р. Г. Довганчина. // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2017. – Вип.1(50). – С.6-10.
4. Довганчина Р., Некряч Т. Перекладацькі виклики відтворення тропів у політичній риторичі. / Т. Є. Некряч, Р. Г. Довганчина. // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2018. – Вип.1(51). – С.22-26.
5. Лобода Ю. А. Відтворення експресивних засобів політичних промов українською мовою (на матеріалі публічних виступів політиків Великої Британії та США) : дис. канд. філ. наук / Лобода Ю. А. – Київ, 2011. – 211 с.
6. Поворознюк Р. В. Лінгвокультурологічні особливості протокольних промов у оригіналі та перекладі (на матеріалі українських та американських текстів) : дис. канд. філ. наук / Поворознюк Р. В. – Київ, 2004. – 232 с.

7. Славова Л. Л. Мовна особистість політика у дзеркалі образно-асоціативного сприйняття: США-Україна / Л. Л. Славова // Мовні і концептуальні картини світу. – К.: “Київський університет”, 2014. – Вип. 47(2). – С. 335-345.